

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/275
KARAR NO : 2021/311
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: mar planında oyun alanı olarak ayrılan ve idarece bir kısmına yol ve kaldırım yapılarak fiilen el atılan ta inmazın kamula tırılmayarak mülkiyet hakkının kısıtlandı ı iddiası ve tazminat istemiyle açılan davanın ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : T.A.
Vekili : Av. A.F.D.
Davalı : Nilüfer Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. S.A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, davacının hissedarı olduğu Bursa ili Nilüfer İlçesi Ertül Mahallesi 991 ada 2 parsel sayılı ta inmazın imar uygulaması sonucu kamu hizmet (oyun) alanı olarak ayrıldı ını, ta inmazın kamu yararına tahsis edilmesine rağmen kamula tırma yapılmayarak, müvekkilinin mülkiyet hakkının belirsiz şekilde kısıtlandı ını, belediyeye yapılan başvuruların sonuçsuz kaldı ını beyanla, fazlaya ilişkin hakların saklı tutularak 10.000 TL tazminatın dava tarihinden itibaren ilave olacak faizi ile birlikte tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYU MAZLIK ALI KANBA VURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Bursa 7. Asliye Hukuk Mahkemesi, 10/09/2013 tarihli ve E.2012/229 K.2013/466 sayılı dosyasında, "Davanın yargı görev yeri nedeniyle reddine" kararı vermiş, temyiz edilmeyen kararın 02/01/2014 tarihi itibarıyla kesinleştiği anlaşılmıştır. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir;

"Dava konusu ta inmaz mal arsa niteliindedir. Davaya konu parsel imar planında kamu alanında kalması ve aradan geçen 5 yılı aşkın süreye rağmen kamula tırılmaması nedeniyle hukuken el atılmıştır. Ta inmazın imar planındaki konumu nedeniyle mülkiyet hakkı belirsiz süre ile kısıtlanmıştır ise de 6487 sayılı yasa gereğince ihtilafın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğinden görevsizlik kararı verilerek idari yargıya taşınmıştır.

Her ne kadar, Ta inmazın keşif harita mühendisinin fen raporunda A1, A2 ve A3 harfi ve sarı renk ile gösterilen kısmına yol ve kaldırım yapılmak suretiyle el atılması var ise de; ta inmazın imar planında "oyun park" olarak ayrıldığı, dolayısıyla el atılması, imardaki tahsis amacına uygun olmadığından kalıcı olarak değerlendirilmeyeceği, yine fiili durum ile imar planının tadil edilemeyeceği, aksi halde bu kısmın ifrazı ile ta inmazın biçimsiz şekilde bozulacağı, esasen el atılmasının sınırdaki yol yapımı sırasında tecviz dahilinde pafta uygulamasından kaynaklandığı kabul ve kanaati ile bu kısım da hukuki el atılması kapsamında değerlendirilmiştir."

3. Davacı vekili bu kez benzer istemle idari yargıda dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. Bursa 2. Daire Mahkemesinin 19/10/2015 tarih ve E.2013/1375, K.2017/1080 sayılı karar ile davanın kabulüne dair verdiği kararını temyiz edilmiştir.

5. Danı tay Altıncı Dairesi 06/07/2017 tarihli ve E.2015/11473, K.2017/5513 sayılı ilamıyla kararın bozulmasına hükmederek, dosyayı mahalline iade etmi tir.

6. Bursa 2. dare Mahkemesinin 29/12/2017 tarih ve E.2017/1639 K.2017/2178 sayı ile davanın görev yönünden reddine dair verdi i kararı da temyiz edilmi tir.

7. Danı tay Altıncı Dairesi 21/09/2020 tarihli ve E.2018/3483, K.2020/7902 sayılı ilamı ve "görevli mahkemenin belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesi gerekti i" gerekçesiyle kararın yeniden bozulmasına hükmederek, dosyayı yeniden mahalline göndermi tir.

8. Bursa 2. dare Mahkemesi, E.2021/43 sayılı dosyasında 15/01/2021 tarihli gönderme kararına istinaden; 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesi'nin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için 01/04/2021 tarihli ve E.2021/43 sayılı üst yazı ile Uyu mazlık Mahkemesine ba vurmu tur. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

"...Uyu mazlıkta; davacı tarafından, davaya konu ta inmazın bir kısmının yol olarak kullanılmak suretiyle ta inmaza fiilen el atıldı ndan bahisle tazminat talebiyle açılan Bursa 7.Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2012/229 sayılı dosyasında, yerinde yapılan ke if ve bilirki i incelemesi sonrasında Harita ve Kadastro Mühendisi Özcan Özçelik tarafından verilen raporda; ta inmazın 703,04 m2'lik kısmına "ASFALT YOL VE KALDIRIM YAPIMI" suretiyle fiilen el atıldı ı, fiilen el atıldı ı tespit olunan kısımda davacının hissesine 27,25 m2'nin isabet etti inin belirtildi i, görevsizlik kararı üzerine Mahkememizde açılan i bu dosyada; ke if ve bilirki i incelemesi neticesinde hazırlanan 28.05.2015 tarihli raporda da; ta inmazın krokilerde (A) ve (B) olarak gösterilen 179,46 m2 ve 427,39 m2 kısımlarına yol yapılması suretiyle fiilen el atıldı inın tespit edildi i, ayrıca yapılan tespitte dava konusu parsel sınırlarında "TRAFİK B NASI"nın da bulundu unun belirtildi i görüldü ünden, dosyada yer alan bilgi ve belgeler ile bilirki i raporlarının incelenmesinden ta inmazın bir kısmına fiilen el atıldı ı sonuç ve kanaatine varılmı tir.

Bu durumda, davalı idarece kamula tırma yapılmaksızın ta inmaz üzerinde yol yapılması suretiyle ta inmaza fiilen el atılması kar ısında, idarenin dava konusu ta inmaza kamula tırmasız el atmasından do an zararın tazmini isteminden kaynaklanan uyu mazlı in görüm ve çözümünü haksız fiillere ili kin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinin görevine girmektedir..."

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

9. Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve i lemlerinden do an zararı ödemekle yükümlü oldu u kurala ba lanmı ; 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde de, tam yargı davaları, idarenin eylem ve i lemlerinden dolayı ki isel hakları do rudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar olarak tanımlanmı tir.

B. Yargı Kararları

10. Yargıtay çtihadı Birle tirme Kurulu'nun 11/02/1959 tarihli ve E.1958/17, K.1959/15 sayılı kararının, III. bölümü öyledir:

" stimlâksiz el atma halinde amme te ekkülü stimlâk Kanununa uygun hareket etmeden ferdin malını elinden almı olması sebebiyle kanunsuz bir harekette bulunmu durumdadır. Ve bu bakımdan dava Medeni Kanun hükümlerine giren mülkiyete tecavüzün önlenmesi veya haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazmini davasıdır. Ve bu bakımdan adliye mahkemesinin vazifesi içindedir.

Bundan ba ka, bir amme te ekkülü tarafından bir tesisin yaptırılması sırasında Devlet malı olmayan yerlerden toprak alınması veya böyle yerlere toprak veya moloz yı lması neticesinde meydana gelen zararların tazmini davası da ba kasının malına amme te ekkülüniün diledi i gibi el atma hakkı bulunmadı ı ve plan ve projelere ve artnamelere ba kasının malına ihtiyaca göre el atılabilmesini gerektirecek esaslar konulamayaca ı cihetle, haksız fiilden do an bir tazminat davası sayılır.

Yapılan i lerin plan veya projeye aykırı olarak yapılması hali de idari karara aykırı bir hareket bulunması itibariyle yine idari kararın tatbiki olan bir fiil sayılamaz ve bu bakımdan bu iddia ile açılmı bir dava haksız fiilden do an bir davadan ibaret olacaktır.

Bu bentte anılan davalar, içtihadı birle tirme kararının dı nda kaldıklarından kararın bunlara ümulü yoktur.”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

11. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

13. Dava, davacının payda ı oldu u ta ınmazın imar planında oyun alanı olarak ayrıldı ı ve bugüne kadar kamula tırılmayarak mülkiyet hakkının kısıtlandı ı iddiasıyla ve tazminat istemiyle açılmı tır.

14. darenin yürütmekle yükümlü bulundu u kamu hizmetine ili kin olarak uygulamaya koydu u plan ve projeye göre meydana getirdi i yol, kanal, baraj, su yolları, su ebekesi gibi tesislerin kurulması, i letilmesi ve bakımı sırasında ki ilere verdi i zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün, idari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait oldu u; idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunuldu u; özel mülkiyete konu ta ınmaza kamula tırmasız el atıldı ı veya plan ve projeye aykırı i görüldü ü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ili kin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerince çözümlenece i, yerle ik yargısal içtihatlarla kabul edilmi bulunmaktadır.

15. Dosyanın incelenmesinden, Bursa li Nilüfer İçesi Ertu rul Mahallesi 991 ada 2 parsel sayılı ta ınmazın imar planında "oyun alanı" olarak ayrıldı ı ve bugüne kadar kamula tırılmayarak mülkiyet hakkının kısıtlandı ı, dosyada mevcut bilirki i raporlarından söz konusu ta ınmazın 703,04 (davacının hissesine dü en 27,25) metre karelik kısmına fiilen el atılarak asfalt yol ve kaldırım yapıldı ı belirlenmi tir.

16. Bu durumda, görev uyu mazlı ına konu davanın; imar planında oyun alanı içinde kalan ta ınmaza kamula tırılmaksızın asfalt yol ve kaldırım yapılmak suretiyle fiilen el atıldı ı iddiası ile ve tazminat istemiyle açıldı ının kabulü gerekir.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bursa 2. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile Bursa 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 10/09/2013 tarihli ve E.2012/229, K.2013/466 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Bursa 2. dare Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile Bursa 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 10/09/2013 tarihli ve E.2012/229, K.2013/466 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN